



Наукові перспективи

Видавнича група



ВІСНИК науки та освіти

ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Bulletin of Science and Education

серії: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія

№ 6(12) 2023

Видавнича група «Наукові перспективи»
Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 6(12) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 6(12) 2023

Kiev – 2023



ISSN 2786-6165 Online
УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6\(12\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6(12))

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2023. № 6(12) 2023. С. 801

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 30.06.2023, № 8/6-23)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)



Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу.



Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верб) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Співки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Лінтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)



- ✦ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✦ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✦ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✦ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✦ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✦ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✦ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✦ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✦ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✦ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✦ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✦ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✦ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✦ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✦ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✦ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✦ Степанова Наталя Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✦ Стратулат Наталя Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✦ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✦ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✦ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✦ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✦ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✦ Шандра Наталя Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✦ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✦ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✦ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✦ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✦ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.



ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Knyshevyytska L.V.** 14
*TO THE PROBLEM OF RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY
TYPES AND LEARNING STRATEGIES IN A SECOND/FOREIGN
LANGUAGE LEARNING SETTING*
- Zadorizhna N.I., Havryliuk M.R.** 26
BRITISH ROYAL FAMILY IMAGE IN MASS MEDIA
- Вернюк Я.С.** 44
*ТРАДИЦІЙНЕ ТА ІННОВАЦІЙНЕ В ДЕКОРАТИВНОМУ
МИСТЕЦТВІ (на прикладі вишивки)*
- Воробйова С.В.** 57
*ЖІНОЧІ ХАРАКТЕРИСТИКИ В АНГЛОМОВНИХ ТА
УКРАЇНОМОВНИХ ПРИСЛІВ'ЯХ*
- Грек М.О.** 71
*АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ
АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ СЛОГАНІВ УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ*
- Діброва О.В.** 79
*МІЛІТАРНІ МАРКЕРИ В МОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ
XX – XXI СТОЛІТЬ*
- Ємець О.В., Гуцал К.В.** 91
*ГРА СЛІВ У ПЕРЕКЛАДІ СУЧАСНИХ ГУМОРИСТИЧНИХ
ТЕКСТІВ : ЛЕКСИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ*
- Зінченко О.А., Краснопольський В.Е., Артеменко Ю.О.** 102
*СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО
МОДЕЛЮВАННЯ У МАШИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА
ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)*
- Князян М.О., Войтенко Л.І.** 117
*ВІДОБРАЖЕННЯ ДИТИНСТВА У ТВОРАХ ФРАНЦУЗЬКИХ
ПИСЬМЕННИКІВ М. ПАНЬОЛЯ ТА Р. ГОСІННІ: СПІЛЬНЕ ТА
ВІДМІННЕ НА СЮЖЕТНО-ЖАНРОВОМУ РІВНІ*



- Кузьменко Т.М., Декало О.О., Свида-Сусіденко Т.В.** 126
*РОЗВИТОК МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ (БАКАЛАВРІВ/
МАГІСТРІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ) У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ
СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ*
- Мельничук О.Д.** 138
*ІМПЛІЦИТНИЙ ЧИТАЧ ТА СТРУКТУРА НАРАТИВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ*
- Мороз М.Ю.** 149
*ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГЕНДЕРНО-МАРКОВАНИХ
ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ
МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ*
- Морозовська Л.Ф., Стрелок Н.В., Стахмич Ю.С.** 162
*АНГЛОМОВНА КРОС-КУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ*
- Онищенко М.Ю.** 177
*РОЛЬ САМООСВІТИ ТА НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ У
ПОКРАЩЕННІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ НАВИЧОК ФІЛОЛОГІВ –
МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ*
- Пасік Н.М.** 191
*СЕМАНТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЄСЛОВА ВІДЧУВАТИ В
ХУДОЖНЬОМУ МОВЛЕННІ Є. ГУЦАЛА*

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Boiko L.M.** 205
*FOSTERING STUDENTS' INDEPENDENT WORK WHILE
LEARNING ENGLISH ONLINE*
- Davydova N.V., Dekusar G.G.** 216
*NON-VERBAL COMPONENT ROLE IN FOREIGN LANGUAGE
TEXT ACTIVITY FORMATION PROCESS*
- Koval Yu.A.** 232
*MODEL OF THE FORMATION OF A STUDENT'S
ENVIRONMENTAL CULTURE IN THE EDUCATIONAL
ENVIRONMENT OF A TECHNICAL COLLEGE*



- Апельт Г.В., Приймак Л.Б., Савчук Н.І.** 242
*ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ
ІНОЗЕМНОЇ У ЗДОБУВАЧІВ ЗВО СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ*
- Батюк А.М., Макаренко Н.Г.** 255
*ІНТЕГРАТИВНА ФІТНЕС-СИСТЕМА В АСПЕКТІ ІННОВАЦІЙ У
СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ*
- Безлатня Л.О., Гармата О.М., Герасимчук О.Л., Притуляк Т.С.,
Гарбич Я.В.** 267
*ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Вишківська В.Б., Малінка О.О., Лобачук І.М.** 280
*ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
І ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗВО*
- Воробйова О.П.** 293
*ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРОФ-
ОРІЄНТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ НЕПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД*
- Врочинська Л.І., Фасолько Т.С., Найдюк І.С.** 306
*ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ВЗАЄМИН МІЖ ДІТЬМИ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*
- Гулич М.М.** 318
*ВИКОРИСТАННЯ КАЗОК ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ*
- Дороніна Т.О., Іванова В.В.** 327
*HARD SKILLS TA SOFT SKILLS У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНДАРТИ
ВЧИТЕЛЯ*
- Євсюков О.Ф., Пономарьова М.С., Золотарьова С.А., Засядьковк А.О.** 338
*ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ВЕКТОР СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА*
- Зеленська О.П.** 354
*МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*



- Іваниюта О.В., Яницька О.Ю.** 376
ДІАГНОСТИКА ЗМІСТОВНИХ КОМПОНЕНТІВ ВІЗУАЛЬНОГО МИСЛЕННЯ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ
- Івженко І.Б., Голубенко Т.О., Дичко О.О.** 388
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ (СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ) В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Ковальчук О.В., Волкова А.С., Шуляк С.О.** 401
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ЗВО В УКРАЇНІ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ
- Козубцов І.М.** 414
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО НАУКОВОЇ-ДІЯЛЬНОСТІ В «ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ»
- Комар І.В., Пасічник Т.В., Соляр Т.Я.** 431
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ
- Кройтор О.П., Ковальчук І.В.** 442
ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ ТА ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
- Кульбач Л.М., Швидун Л.Т., Міхіна Н.О.** 458
ОСВІТНІЙ КОУЧІНГ ЯК ЕФЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДОСЯГНЕННЮ ЖИТТЄВОГО УСПІХУ
- Лавренчук Т.С., Ліпісовецька О.М., Мальченко М.С.** 472
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ
- Лалак Н.В., Фенчак Л.М.** 482
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ
- Маруховська-Картунова О.О., Ришак Н.І., Гапончук О.М.** 496
РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК SOFT SKILLS У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ



- Меленишин Н.Б.** 509
*ТРАДИЦІЙНІ БІСЕРНІ ПРИКРАСИ УКРАЇНЦІВ ЯК ЗАСІБ
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ*
- Меленишин Н.Б., Ступак Г.А.** 523
*ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ДІЯЛЬНОСТІ
У СИТУАЦІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ*
- Михайлюк Н.В., Мохамед Ламааши, Лещінська А.В.** 537
*ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ
КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО БАКАЛАВРА БАНКІВСЬКОЇ
СПРАВИ*
- Мулеса П.П., Юрченко А.О.** 547
*КРИТЕРІЇ І ПОКАЗНИКИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ ДО ВИКОРИСТАННЯ
ЗАСОБІВ ВІРТУАЛЬНОЇ НАОЧНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ*
- Пасечник С.В., Співачук В.О.** 562
ДИДАКТИЧНА СУТНІСТЬ ІНТЕГРОВАНОГО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ
- Приблуда Л.М.** 576
*НАВИЧКИ ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ: ДО
ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ*
- П'ятакова Г.П.** 587
*ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА: В КОНТЕСТІ МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ*
- Семенов М.В., Турський О.Ю.** 600
*ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ
ЗДІЙСНЮВАТИ ІНЖЕНЕРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛУ
НГУ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ*
- Тройніна С.О., Паланичко О.В., Київська К.І.** 610
*ОСВІТА В ЦИФРОВОМУ ВІЦІ: ЯК ГОТУВАТИ ФАХІВЦІВ ДО
ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ*



Фокша О.М. 623
*ПЕДАГОГІЧНІ УМІННЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ*

Харченко О.О. 635
*ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ У ГАЛУЗІ ЦИФРОВОЇ
ОСВІТИ У ЄПВО*

Шакур Н.А., Зівенко О.В., Сальник І.В. 646
*ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У STEAM-
ОСВІТІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Бровко Б.А., Миронюк Л.В. 657
*ГРИГОРІЙ ІЛІЧ НОВИЦЬКИЙ – ВІЙСЬКОВИЙ, ПОЛІТИЧНИЙ
ЗАСЛАНЕЦЬ, ЕТНОГРАФ*

Бровко Б.А., Миронюк Л.В. 671
*«КРАТКОЕ ОПИСАНИЕ О НАРОДЕ ОСТЯЦКОМ»
Г.І. НОВИЦЬКОГО*

Зекунов І.С., Журило Д.Ю., Кабачек В.В. 681
*НАУКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА ХІМІЇ
ІВАНА КРАСУСЬКОГО В ІСТОРІОГРАФІЇ*

Курдина Ю.М., Гірник А.В. 695
*ПАМ'ЯТКИ МІСТА ДОЛИНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ
ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ*

Левчук К.І. 710
*ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОКТРИНИ «ТРЕТЬОГО РИМУ» В
ІДЕОЛОГІЮ «РУССКОГО МИРА»*

Марченко О.М. 721
*ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕТНОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ
В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ІСТОРІЇ*

Священко З.В., Тацієнко В.С. 733
*ЩОДЕННЕ ЖИТТЯ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ КИЇВСЬКОЇ
ГУБЕРНІЇ В СУЧАСНІЙ ПОЛЬСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ*



Синявська О.О. 743
ЗАСНУВАННЯ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ В ОДЕСІ НА ПОЧАТКУ ХІХ ст .

Телегуз І.О., Телегуз А.В. 756
ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА НА ШПАЛЬТАХ
УКРАЇНСЬКОЇ ГАЗЕТИ «СВОБОДА» В США

Шевчук Т.В. 766
ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ В КИЇВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ ШЛЯХЕТНИХ
ДІВЧАТ ЗА СПОГАДАМИ ВИХОВАНОК

СЕРІЯ «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

Семенчук В.В. 775
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ КУПАЛЬСЬКОЇ ОБРЯДОВОСТІ УМАНЩИНИ
(НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ «ЩО ТА
МАРІЯ В ХАТІ РОБИТЬ»)

Шкурко В.Ю. 790
ТВОРЧИСТЬ ТА КРЕАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ПРИ
ВИБОРІ ЗАЧІСОК



УДК 378.046.2:371.3(477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6\(12\)-610-622](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6(12)-610-622)

Тройніна Світлана Олександрівна асистент, відділення І (бакалаврського) рівня вищої освіти, кафедра початкової освіти, гуманітарних дисциплін та інформатики, Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С. Макаренка» Полтавської обласної ради, м. Кременчук, <https://orcid.org/0009-0000-0494-180X>

Паланичко Ольга Вікторівна кандидат географічних наук, доцент, кафедра географії України та регіоналістики, географічний факультет, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, <https://orcid.org/0000-0002-4407-4218>

Київська Катерина Іванівна кандидат технічних наук, доцент, інженер-дослідник з комп'ютеризованих систем та автоматики, LIRALAND Group, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-0906-1128>

ОСВІТА В ЦИФРОВОМУ ВІЦІ: ЯК ГОТУВАТИ ФАХІВЦІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ

Анотація. Одним із основних викликів, які супроводжують цифрову епоху, є потреба адаптації системи освіти до швидкозмінних технологічних зрушень. Статтю присвячено дослідженню освіти в цифровому віці й методів підготовки фахівців до використання нових технологій та інструментів. Автори розглядають головні підходи, які сприяють успішній підготовці фахівців до використання нових цифрових технологій та інструментів.

У статті обговорено внесення цифрових компетенцій у програми навчання. Зазначено, що вивчення програмування, аналізу даних, штучного інтелекту (ШІ), кібербезпеки та інших суттєвих аспектів цифрових технологій має стати важливою частиною навчання.

Також наголошується на важливості практичного навчання з використанням сучасних інструментів. Автори статті вказують на важливість використання віртуальної реальності, машинного навчання, блокчейну та інших технологій у практичних завданнях і проєктах. Це допомагає здобувачам освіти набути реального досвіду роботи із цифровими інструментами, розвиває їхню творчість і проблемно-орієнтоване мислення.



Розвиток навичок співпраці й комунікації є ще одним важливим аспектом успішної освіти в цифрову епоху. Зазначається, що здобувачі освіти повинні бути здатними працювати в команді, спілкуватися ефективно в онлайн-середовищі й використовувати інструменти спільної роботи.

Додатковим основним складником успішної освіти в цифровому віці є неперервне навчання і самоосвіта, оскільки неперервне навчання і самоосвіта дають фахівцям змогу підтримувати свою конкурентоспроможність у швидкозмінному цифровому світі. Це допомагає їм адаптуватися до нових вимог і викликів, розвиватися професійно й посідати лідерські позиції у своїй галузі. Автори статті вказують на потребу стимулювання фахівців до постійного оновлення своїх знань завдяки участі в навчальних курсах, вебінарах, конференціях і самостійному вивченню нових технологій.

У висновку статті зазначено, що поєднання цих підходів допомагає підготувати фахівців до використання нових технологій та інструментів у цифровому віці.

Ключові слова: освіта, цифрова освіта, цифровий вік, дистанційна освіта, інструменти та технології цифрової освіти.

Troinina Svitlana Oleksandrivna Assistant, Department of the I (bachelor's) level of higher education, Department of primary education, humanitarian disciplines and informatics, Regional College “Kremenchuk Humanitarian and Technological Academy named after A.S. Makarenko” of the Poltava Regional Council, Kremenchuk, <https://orcid.org/0009-0000-0494-180X>

Palanychko Olha Viktorivna PhD in Geografy, Associate Professor of the Department of Geography of Ukraine and Regional Studies, Faculty of Geography, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, <https://orcid.org/0000-0002-4407-4218>

Kyivska Kateryna Ivanivna PhD in Engineering, Associate Professor, Research engineer in computerized systems and automation, LIRALAND Group, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-0906-1128>

EDUCATION IN THE DIGITAL AGE: HOW TO TRAIN SPECIALISTS TO USE NEW TECHNOLOGIES AND TOOLS

Abstract. One of the main challenges accompanying the digital age is the need to adapt the education system to rapidly changing technological



changes. This article is devoted to the study of education in the digital age and methods of training specialists to use new technologies and tools. The authors consider the key approaches that contribute to the successful training of specialists in the use of new digital technologies and tools.

The article discusses the inclusion of digital competencies in training programs. It is noted that the study of programming, data analysis, artificial intelligence, cyber security and other essential aspects of digital technologies should become a necessary part of education.

The importance of practical training using modern tools is also emphasized. The authors of the article indicate the importance of using virtual reality, machine learning, blockchain and other technologies in practical tasks and projects. This allows students to gain real experience of working with digital tools, develops their creativity and problem-oriented thinking.

Developing collaboration and communication skills is another important aspect of successful education in the digital age. It is noted that learners must be able to work in a team, communicate effectively in an online environment and use collaboration tools.

An additional key component of successful education in the digital age is continuous learning and self-education, as continuous learning and self-education enable professionals to maintain their competitiveness in a rapidly changing digital world. This helps them adapt to new requirements and challenges, develop professionally and take leadership positions in their field. The authors of the article indicate the need to stimulate specialists to constantly update their knowledge by participating in training courses, webinars, conferences and independent study of new technologies.

The conclusion of the article notes that the combination of these approaches helps to prepare professionals to use new technologies and tools in the digital age.

Keywords: education, digital education, digital age, distance education, digital education tools and technologies.

Постановка проблеми. У світі, де цифрові технології проникають у всі сфери життя, освіта не може залишатися осторонь. Цифровий вік уносить значні зміни й виклики у сферу навчання, перетворюючи традиційні підходи й відкриваючи безмежні можливості для освітнього процесу. Університетські аудиторії та класні кімнати перетворюються на віртуальні простори, де здобувачі освіти впроваджують інноваційні методи навчання і розвиваються відповідно до сучасних вимог. У такому контексті зростає потреба в готуванні



фахівців до використання нових технологій та інструментів, які стають не тільки додатковими знаннями, але й важливою умовою для професійного успіху. Володіння цифровими компетенціями та вмінням працювати з новими інструментами стає невіддільною частиною сучасної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних дослідників особливості підготовки фахівців до використання нових технологій та інструментів вивчали: Ю. Богачков [1], А. Бойко [10], П. Іванчів [2], К. Краус [3], О. Кривонос [4], О. Криворучко [5], О. Мельникова [7], В. Худавердієва [8], О. Шпарик [9].

Мета статті — проаналізувати виклики, які постають перед сучасною освітою у цифрову епоху, і запропонувати стратегії та підходи до підготовки фахівців до використання нових технологій та інструментів.

Виклад основного матеріалу. Глобальні проблеми, спричинені зміною соціально-політичної ситуації та введенням медичних обмежень, суттєво вплинули на ситуацію в освіті у всьому світі. Потреба використання цифрових освітніх середовищ особливо актуалізувалася під час всесвітньої пандемії, яка змусила освітні заклади перейти на дистанційне навчання.

Постійна реформа освітньої системи, пов'язана з оновленням національних освітніх стандартів, циклічною зміною навчальних програм вищих навчальних закладів, збільшенням навантаження на науково-педагогічний персонал, упровадженням оцінювання роботи викладачів і зміною критеріїв оцінювання здобувачів освіти, раптово ускладнилися через потрібний перехід усіх рівнів освіти на дистанційний режим із використанням різних платформ. Головною тенденцією електронної (дистанційної) освіти стала цифровізація — перехід до електронного формату [7]. Термін «цифровізація» використовують у сучасних умовах для опису процесу заміни аналогових або фізичних ресурсів цифровими.

Цифровізація освіти вже починає змінювати традиційну освітню систему, сприяючи формуванню нових якісних аспектів. Це проявляється у таких аспектах:

- зростає кількість віртуальних освітніх платформ, що дають доступ до навчального матеріалу й інтерактивних занять через інтернет;
- один електронний ресурс можна використати для надання різних освітніх послуг, що дає змогу зберігати й використовувати цифрові ресурси ефективно та багаторазово;

– відбувається впровадження нових технологій в освіті й використання цифрових освітніх платформ, які надають різноманітні освітні послуги із застосуванням сучасних інструментів і можливостей [3, с. 49].

Для забезпечення якісного розвитку цифрової освіти визначено такі чинники:

– налагодження горизонтальних і вертикальних зв'язків між факультетами, вишами, підприємствами, інвесторами, що сприяє обміну знаннями, дослідницькій співпраці й розвитку інноваційних проєктів;

– створення національної освітньої платформи, яка забезпечує доступ до цифрових ресурсів та інструментів для освіти, сприяє спільним проєктам та обміну навчальними матеріалами;

– внутрішньо-університетська мобілізація кадрів, тобто залучення викладачів і здобувачів освіти до інноваційно-цифрової діяльності, розвитку компетенцій і використання новітніх технологій;

– застосування нових технологій для мотивації до участі в інноваційній і цифровій діяльності, формування важливих навичок і компетенцій;

– оновлення освітніх програм у напрямі цифровізації, забезпечення актуальності й використання цифрових ресурсів та інструментів у навчальному процесі;

– розвиток інноваційної культури університету, сприяння проєктам і діяльності, спрямованій на інновації та цифрові технології;

– поширення цифрової культури та інноваційної діяльності, що передбачає розвиток навичок цифрової грамотності й використання новітніх технологій у всіх сферах освіти;

– взаємозбагачувальний обмін досвідом і знаннями між університетами й факультетами зі сприянням співпраці та впровадженню інновацій у різних освітніх установах;

– молодий кадровий склад сфери освіти, який готовий до змін та адаптації до вимог цифрової економіки країни [5].

У сучасній українській освіті спостерігають такі головні зміни:

1. Перехід закладів вищої освіти від ролі простого провайдера навчального процесу до створення інноваційного середовища, що потребує тісного поєднання з науковою та практичною діяльністю.

2. Об'єднання ресурсів для спільних проєктів і створення науково-освітніх онлайн-платформ, що дає змогу ефективно використовувати доступні ресурси та сприяти співпраці між учасниками освітнього процесу.

3. З'явилася можливість вибудовувати персоналізовані освітні траєкторії, що дає здобувачам освіти змогу індивідуалізувати своє навчання з урахуванням особистих потреб, інтересів і здібностей.



4. Розвиток рівневої системи тематичних модулів, що дає змогу здобувачам освіти гнучко вибирати навчальні курси й скласти свою освітню програму залежно від їхніх інтересів і кар'єрних цілей.

5. Зростання використання нетрадиційних форм освіти поряд із традиційними, що можна пояснити зростанням компетенцій у сфері інновацій і розширенням сприйняття суспільством нетрадиційних підходів до навчання.

Загалом, ці зміни спрямовані на створення більш гнучкої, інноваційної та персоналізованої освітньої системи, що відповідає сучасним вимогам і розвитку суспільства.

Особливості цифрової освіти наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Особливості цифрової освіти		
№ з/п	Особливості	Характеристика
1.	Гнучкість	Здобувачі освіти мають змогу навчатися у будь-який час і з будь-якого місця, відповідно до своїх потреб. Вони можуть визначати свій власний графік і навчатися у своєму темпі
2.	Модульність	Програми навчання складаються з окремих модулів, які охоплюють різні предметні галузі. Це дає змогу здобувачам освіти скласти індивідуальні навчальні плани, вибираючи тільки ті курси, які відповідають їхнім потребам
3.	Паралельність	Цифрова освіта може бути поєднаною з основною професійною діяльністю, не потребуючи відриву від роботи. Здобувачі освіти можуть навчатися у зручний для них час
4.	Віддаленість	Відстань між здобувачами освіти й навчальним закладом не є перешкодою для успішного навчання за умови наявності стабільного інтернет-з'єднання
5.	Асинхронність	Викладачі та здобувачі освіти можуть працювати за власним графіком під час навчання незалежно одне від одного
6.	Охоплення	Цифрова освіта доступна для всіх, хто має відповідні підготовку й технічні можливості. Це розширює можливості здобуття освіти для будь-якої людини
7.	Рентабельність	Цифрова освіта є економічно ефективною, оскільки знижує витрати провайдерів освітніх послуг і здобувачів освіти. Вартість онлайн-курсів зазвичай нижча, ніж у традиційних університетах
8.	Нові інформаційні технології	У цифровій освіті використовують різноманітні інформаційні технології, зокрема комп'ютери, комп'ютерні мережі, мультимедійні системи й соціальні мережі
9.	Соціальність	Цифрова освіта допомагає забезпечити рівні можливості здобуття освіти незалежно від місця проживання і матеріальних умов. Вона також сприяє соціальній активності й підвищенню рівня освіти

- | | |
|--|--|
| 10. Інтернаціональність | Цифрова освіта створює можливість для експорту й імпорту освітніх послуг |
| 11. Диверсифікація фінансування освітньої діяльності | Різноманітність фінансування: цифрова освіта може бути як безплатною, так і платною, що розширює варіанти фінансування освітньої діяльності. |

Джерело: [6, с. 18–19]

Зауважимо, що нині дедалі більшого поширення набуває дистанційна форма навчання.

Дистанційне навчання — це процес, у якому учасники навчального процесу набувають знань, умінь, навичок і розвивають свої пізнавальні здібності за допомогою індивідуалізованого підходу. Вони взаємодіють між собою віддалено, використовуючи спеціальне середовище, що базується на сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологіях [8, с. 22]. Дистанційне навчання використовує різні технології для забезпечення успішної комунікації та взаємодії між здобувачами освіти й викладачами. Цифрові технології передбачають широкий спектр інструментів і ресурсів, які містять інформацію у різних форматах і працюють на основі електронних пристроїв і гаджетів. Вони об'єднують електронні, комп'ютерні, інформаційно-комунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні технології, які є сучасними й доступними для нового покоління [4, с. 161]. Ці технології передбачають комп'ютерні програми, мобільні додатки, веб-ресурси, електронні підручники, відеоуроки, вебінари, електронні тести, онлайн-платформи для навчання, співпраці та взаємодії, електронні портфоліо та інші засоби, які можуть поліпшити процес навчання і сприяти набуттю знань і навичок здобувачами освіти. Основні цифрові технології згруповано на рис. 1. Використання цих цифрових інструментів дає змогу більш ефективно залучати здобувачів освіти до навчального процесу, розширювати доступ до освіти та створювати нові можливості для інтерактивного й індивідуалізованого навчання. Окрім технологій, у дистанційному навчанні використовують також і низку інструментів для поліпшення освіти в цифрову епоху. Серед них зазначимо:

1. Learning Management Systems (LMS). Системи управління навчанням є основою цифрової освіти. Вони надають платформу для управління курсами, завданнями, спілкуванням та оцінюванням здобувачів освіти. Найпопулярнішими LMS в Україні сьогодні є Google Classroom і Moodle.

Зауважимо, що нині цифрові інструменти Google, як-от Google Drive, Google Docs, Google Sheets, Google Slides та інші, допомагають ефективно організувати роботу в освітньому процесі в дистанційному режимі. Завдяки обліковому запису Google користувачі можуть



створювати, редагувати та зберігати файли у хмарному сховищі, що дає змогу отримувати до них доступ із будь-якого пристрою з під'єднанням до інтернету. Ці інструменти надають можливість співпрацювати в режимі реального часу, ділитися файлами з іншими користувачами та спільно працювати над проектами. Вони також сприяють використанню коментарів і рецензуванню для зворотного зв'язку. Окрім того, вони мають широкі можливості для форматування, редагування і створення презентацій, документів, таблиць, анкет, опитувань та багато іншого [1].

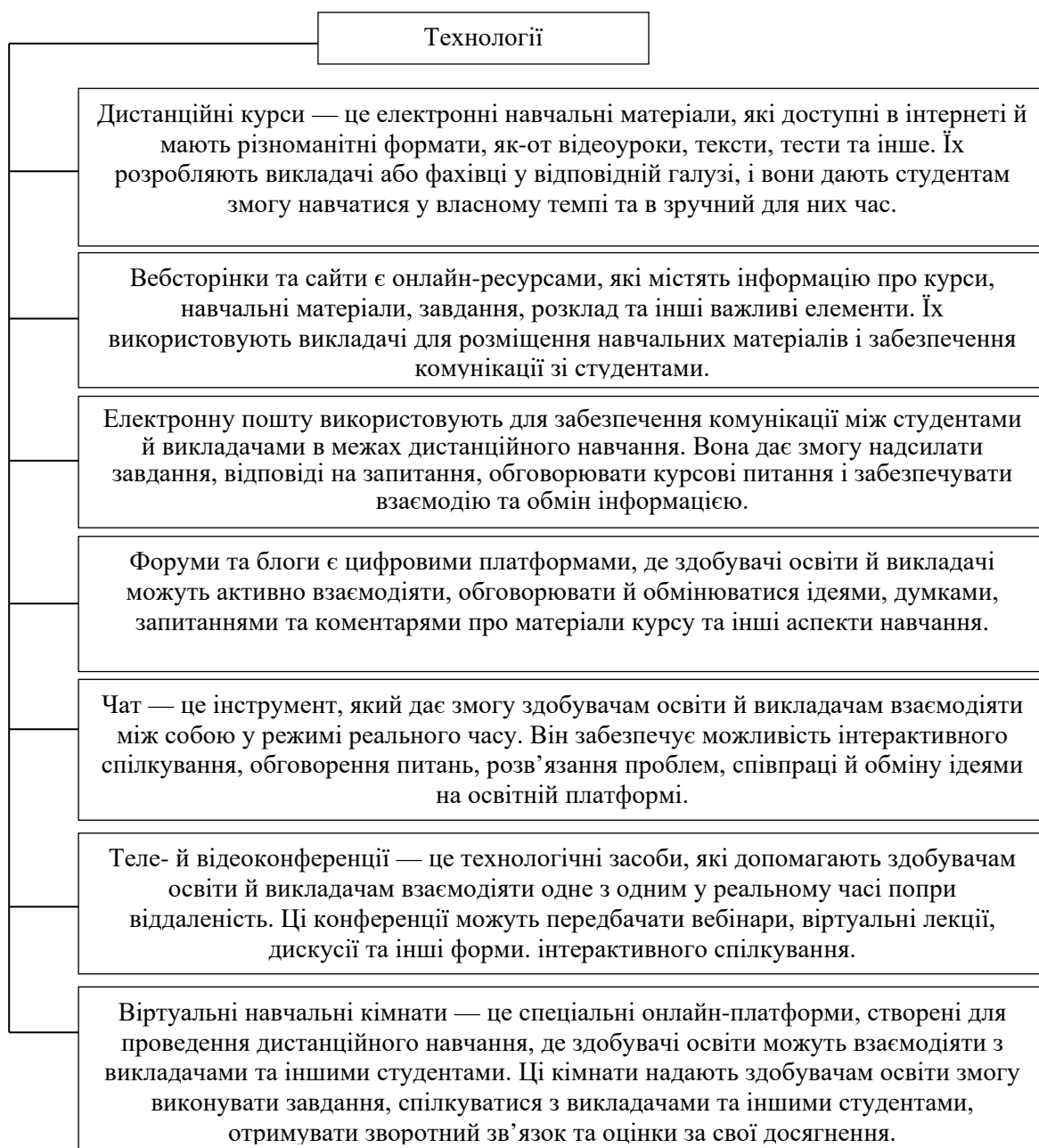


Рис. 1. Технології, які можна використати під час дистанційного навчання
Джерело: [2]

2. Відеоконференції та вебінари. Інструменти для відеоконференцій, як-от Zoom, Google Meet і Microsoft Teams, дають змогу викладачам і здобувачам освіти зв'язуватися у реальному часі незалежно від їхнього місцеперебування. Це допомагає проводити віртуальні уроки, конференції та тренінги.

3. Цифрові платформи для навчання. Є багато цифрових платформ для навчання, які надають доступ до онлайн-курсів, відеолекцій, інтерактивних матеріалів і завдань. Серед найпопулярніших сьогодні — Google Classroom, Prometheus і EdEra.

4. Інтерактивні застосунки й ігри для навчання. Цифрові додатки й ігри можна використати для забезпечення інтерактивного й веселого навчання. Наприклад, Scratch дає змогу здобувачам освіти вивчати програмування за допомогою створення власних інтерактивних ігор та анімацій.

5. Віртуальна реальність. VR- та AR-технології відкривають нові можливості для навчання за допомогою імерсивного дослідження віртуальних світів або доповнення дійсності інформацією. Їх можна використати для створення віртуальних екскурсій, лабораторій, тренувань та інших навчальних сценаріїв.

Фахівці, які володіють навичками використання нових технологій та інструментів, стають дедалі важливішими для суспільства. А. Бойко зазначає, що «ті студенти, які найкраще підготовлені до майбутнього, стануть агентами змін» [10, с. 58].

Однак є певні виклики, з якими стикається освіта в цифрову епоху:

– це швидка зміна технологій. Технологічний прогрес відбувається настільки швидко, що іноді освітні програми не встигають оновлюватися, щоб внести нові інструменти та технології. Тому важливо створювати гнучкі освітні програми, які можуть швидко реагувати на зміни, й упроваджувати нові технології у навчальний процес;

– недостатня підготовка викладачів. Часто викладачі не мають достатніх навичок використання нових технологій, що ускладнює їх упровадження у навчальний процес. Тому важливо забезпечити належну підготовку викладачів, організовуючи для них навчальні курси, семінари та тренінги з використання цифрових технологій;

– розрив між шкільною і ринковою освітою. Часто освітні програми не відповідають потребам ринку праці й не надають здобувачам освіти потрібних навичок для використання новітніх



технологій. Для подолання цього виклику треба залучати до процесу розроблення освітніх програм представників промисловості й роботодавців, щоб визначити потреби ринку праці й урахувати їх під час розроблення навчальних планів.

Для ефективного використання нових технологій та інструментів у цифровій освіті потрібна відповідна підготовка фахівців. Серед основних підходів до підготовки фахівців у цифровій освіті, на нашу думку, найбільш значимими є такі:

1. Унесення у програми навчання цифрових компетенцій. Навчальні заклади повинні внести в програми навчання предмети, що розвивають цифрові навички. Це може бути вивчення програмування, аналізу даних, штучного інтелекту, кібербезпеки та інших суттєвих аспектів цифрових технологій.

2. Практичне навчання з використанням сучасних інструментів: фахівці повинні мати змогу набути практичного досвіду роботи із сучасними цифровими інструментами та технологіями. Це може передбачати використання блокчейну, штучного інтелекту тощо. Практичні завдання і проекти допоможуть здобувачам освіти засвоїти практичні навички й розв'язувати реальні проблеми.

Блокчейн — це технологія, яка дає змогу безпечно обмінюватися даними між учасниками без потреби посередницьких структур. В освітній сфері вона може мати декілька переваг. По-перше, вона гарантує безпеку інфраструктури, що сприяє захисту даних від несанкціонованого доступу або змін. По-друге, вона гарантує конфіденційність шкільних даних, забезпечуючи захист приватності здобувачів освіти. Окрім того, використання блокчейну може сприяти безпечному спілкуванню між батьками та школою, а також безпечному зберіганню даних у хмарному сховищі [9, с. 36].

Щодо штучного інтелекту, то ця технологія може автоматизувати когнітивні завдання і надати більш комплексні аналітичні рішення. Вона може підкреслити закономірності, які не помітні людському оку, і забезпечити швидше ухвалення точних рішень. ШІ також може допомагати персоналізувати навчання завдяки автоматичному коригуванню послідовності, темпу й підказок на основі навчального досвіду. У майбутньому вона може виконувати роль автоматизованого помічника для здобувачів освіти, сприяючи їм у виконанні завдань або допомагаючи викладачам рекомендаціями планів уроків і зменшенням їхнього навантаження.

Загалом, використання технологій блокчейну та штучного інтелекту в освітній сфері може покращити безпеку, ефективність і



персоналізацію навчання. Вони є інструментами, які сприяють упровадженню сучасних інновацій в освітній процес [9, с. 36].

3. Навчання співпраці й комунікації. У цифровій епосі співпраця й комунікація є головними навичками. Фахівці повинні вміти працювати в команді, спілкуватися ефективно в онлайн-середовищі й використовувати інструменти спільної роботи. Участь у групових проєктах та інтерактивні методи навчання можуть допомогти розвивати ці навички.

4. Неперервне навчання і самоосвіта. Швидкий темп змін у цифровій сфері потребує від фахівців постійного оновлення знань. Організації повинні стимулювати неперервне навчання і самоосвіту серед своїх співробітників. Це може бути здійснено через навчальні курси, вебінари, конференції та самостійне вивчення нових технологій.

5. Розвиток критичного мислення і проблемного мислення. Фахівці повинні бути здатними критично мислити й аналізувати інформацію, що є важливими навичками в цифровому віці. Навчання критичного мислення і проблемного мислення допоможе здобувачам освіти розвивати ці навички.

Ці підходи допоможуть підготувати фахівців до використання нових технологій та інструментів у цифровій епосі. Для успішної освіти в цифровому віці важливо поєднувати теоретичні знання із практичним досвідом та активним застосуванням набутих навичок.

Висновки. Отже, нині у вік цифрових технологій освіта потребує нових підходів до підготовки фахівців. Підготовка фахівців до використання нових технологій та інструментів передбачає вивчення цифрових компетенцій, практичне навчання із застосуванням сучасних інструментів, розвиток навичок співпраці й комунікації, а також постійне навчання і самоосвіту. Поєднання цих підходів є важливим для успішної підготовки фахівців до використання нових технологій у цифровій освіті. Розуміння і використання нових технологій в освіті має значний вплив на забезпечення ефективного й сучасного навчання, яке відповідатиме потребам сучасного світу.

Перспективи дослідження передбачають подальший розвиток цифрової освіти й вивчення ефективних методів підготовки фахівців до використання нових технологій.

Література:

1. Богачков Ю.М., Букач А.В., Ухань П.С. Комплексне застосування Google Classroom для створення варіативних дистанційних курсів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Вип. 76 (2). С. 290–303. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v76i2.3338>.



2. Іванчов П.В., Козлов С.М., Лісов О.І., Переш Є.Є. Впровадження цифрових технологій в освітній процес медичних закладів вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. № 18. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7868807>.

3. Краус К.М. Імперативи формування цифрової освіти в Україні. *Управління соціально-економічними трансформаціями у сучасному місті* : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф., 27 лют. 2018 р. Київ : КУБГ, 2018. С. 49–51. URL: <http://dSPACE.puet.edu.ua/handle/123456789/6059>.

4. Кривонос О.М., Котенко О.Д. Використання цифрових технологій в освітньому процесі. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 1 (15). С. 161–176. DOI: 10.52058/2786-6025-2023-1(15)-161-175.

5. Криворучко О.С., Краус Н.М. Імперативи формування та доміанти розвитку цифрової економіки у сучасному парадигмальному контексті. *Парадигмальні зрушення в економічній теорії XIX ст.* : зб. наук. пр. за матеріалами III Міжнар. наук.-практ. конф., 2–3 лист. 2017 р. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. С. 681–685.

6. Мельникова О.В., Олійник Ю.О. Особливості функціонування ринку онлайн-освіти у світі та в Україні. *Економічний дискурс*. 2020. Вип. 3. С. 16–27. DOI: 10.36742/2410-0919-2020-3-2.

7. Худавердієва В.А. Тенденції цифрової трансформації освіти в сучасних умовах. *Педагогічні науки та освіта*. 2022. XL–XLI. С. 102–109.

8. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід, проблеми та перспективи: монографія / Т. А. Васильєва та ін. ; за заг. ред. д-рки екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої, д-ра екон. наук, проф. Ю.М. Петрушенка. Суми : Сумський державний університет, 2022. 150 с.

9. Шпарик О.М. Цифрова трансформація середньої освіти: спільні стратегічні вектори США та країн ЄС. *Український педагогічний журнал*. 2022. № 3. С. 33–43. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-33-43>.

10. Boiko A.E. Developing students' soft skills: Integrating Ukraine's non-formal education into the European educational space. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* : зб. наук. праць. Київ : Інститут проблем виховання НАПН України. Вип. 26. Кн. 1. 2022. С. 55–64. URL: <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2022-26-1-55-64>.

References:

1. Bohachkov, Yu.M., Bukach, A.V. & Ukhan P.S. (2020). Kompleksne zastosuvannya Google Classroom dlia stvorennia variativnykh dystantsiinykh kursiv [Comprehensive use of Google Classroom for creating variational distance courses]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia — Information Technologies and Learning Tools*, 76 (2), 290–303 [in Ukrainian].

2. Ivanchov, P.V., Kozlov, S.M., Lissov O.I. & Peresh Ye.Ie. (2023). Vprovadzhennia tsyfrovnykh tekhnolohii v osvitnii protses medychnykh zakladiv vyshchoi osvity [Implementation of digital technologies in the educational process of higher education medical institution]. *Akademichni vizii — Academic Visions*, 18 [in Ukrainian].

3. Kraus, K.M. (2018). Imperatyvy formuvannia tsyfrovoi osvity v Ukraini [Imperatives of forming digital education in Ukraine]. *Upravlinnia sotsialno-ekonomichnymy transformatsiamy u suchasnomu misti : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf.* — *Management of socio-economic transformations in the modern city : materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference*. Kyiv : KUBH, 2018, 49–51 [in Ukrainian].

4. Kryvonos, O.M. & Kotenko, O.D. (2023). Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii v osvithomu protsesi [Use of digital technologies in the educational process]. *Nauka i tekhnika siodni — Science and Technology Today*. 1 (15), 161–176 [in Ukrainian].

5. Kryvoruchko, O.S. & Kraus, N.M. (2017). Imperatyvy formuvannia ta dominanty rozvytku tsyfrovoy ekonomiky u suchasnomu paradyhmalnomu konteksti [Imperatives of formation and dominants of development of the digital economy in the modern paradigmatic context]. *Paradyhmalni zrushennia v ekonomichnii teorii KhIKh st.: zb. nauk. pr. za materialamy III Mizhnar. nauk.-prakt. konf. — Paradigmatic shifts in economic theory of the 19th century: collection of scientific works based on the materials of the III International scientific-practical conference*. Kyiv : KNU im. T. Shevchenka, 681–685 [in Ukrainian].

6. Melnykova O.V., Oliinyk Yu.O. (2020). Osoblyvosti funktsionuvannia rynku onlain-osvity u sviti ta v Ukraini [Features of the functioning of the online education market in the world and in Ukraine.]. *Ekonomichnyi dyskurs — Economic Discourse*, 3, 16–27 [in Ukrainian].

7. Khudaverdiieva, V.A. (2022) Tendentsii tsyfrovoy transformatsii osvity v suchasnykh umovakh [Trends in the digital transformation of education in modern conditions]. *Pedahohichni nauky ta osvita — Pedagogical Sciences and Education*, XL–XLI, 102–109 [in Ukrainian].

8. Tsyfrovi tekhnolohii v osviti: suchasnyi dosvid, problemy ta perspektyvy: monohrafiia [Digital technologies in education: modern experience, problems and prospects: monograph] / T.A. Vasylieva ta in.; za zah. red. d-rky ekon. nauk, prof. T.A. Vasylievoi, d-ra ekon. nauk, prof. Yu.M. Petrushenka. Sumy: Sumskyi derzhavnyi universytet, 2022. 150 s. [in Ukrainian]

9. Shparyk, O.M. (2022). Tsyfrova transformatsiia serednoi osvity: spilni stratehichni vektory SShA ta krain YeS [Digital transformation of secondary education: shared strategic vectors of the USA and EU countries]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal — Ukrainian Pedagogical Journal*, 3, 33–43 [in Ukrainian].

10. Boiko, A.E. (2022). Developing students' soft skills: Integrating Ukraine's non-formal education into the European educational space. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi: zb. nauk. prats — Theoretical and Methodological Problems of Child Education and Education of Students: collection of scientific works*. Kyiv: Instytut problem vykhovannia NAPN Ukraine, 26, 1, 55–64.